Zestaw 5 Fale mechaniczne

1. (13.1) Przeanalizuj następujące równanie fali poprzecznej

$$y = 20sin(\pi x - 2t)$$

gdzie x i y są wyrażone w centymetrach, a t w sekundach. Porównaj to równanie z ogólnym równaniem dla harmonicznej fali poprzecznej i wyznacz następujące wielkości: długość fali λ , częstość ω , okres T, prędkość rozchodzenia się fali (w kierunku x), maksymalną prędkość i maksymalne przyspieszenie cząstek ośrodka w ich ruchu drgającym (w kierunku y).

- 2. (IV.2) Napisz równanie fali rozchodzącej się w ujemnym kierunku osi x, której amplituda wynosi 1 mm, częstotliwości 660 Hz, a prędkość rozchodzenia się 330 m/s.
- 3. (IV.1) Fala akustyczna o częstotliwości 1000 Hz rozchodzi się z prędkością 330 m/s. O ile są oddalone od siebie punkty, które mają przeciwne fazy? O ile zmienia się faza w danym punkcie przestrzeni w czasie $t=2.5\cdot 10^{-4}$ s?
- 4. (14-1) Cienki pręt stalowy o długości l zamocowano z dwóch stron do ściany. Jaka powinna być częstotliwość ν pobudzania pręta, przy której powstaje w nim najdłuższa z możliwych poprzeczna fala stojąca, jeżeli prędkość fali w pręcie wynosi v?
- 5. (14-2) Znaleźć różnicę faz między dwoma punktami fali dźwiękowej rozchodzącej się w powietrzu, jeżeli są one odległe od siebie o 0,25 m, a częstotliwość drgań fali wynosi 680 Hz. prędkość dźwięku wynosi 340 m/s.
- 6. (IV.3) Jaka jest amplituda fali wypadkowej powstałej w wyniku nałożenia się dwóch fal harmonicznych o takiej samej częstotliwości i amplitudach równych odpowiednio 1 cm i 2 cm jeżeli oscylacje różnią się w fazie o $\pi/2$. Fale rozchodzą się w jednym kierunku.
- 7. (14-5) Generator drgań mechanicznych o częstotliwości ν wytwarza w jednym ośrodku fale dźwiękowe o długości λ_1 , a w drugim fale o długości λ_2 . Jak zmienia się prędkość dźwięku przy przejściu z jednego ośrodka do drugiego, jeżeli $\lambda_1 = 2\lambda_2$?
- 8. (14-8) Na jeziorze wzbudzono falę, która dobiegła do stromego brzegu w czasie 1 min. Odległość między grzbietami fali wynosi 1,5 m, a czas między kolejnymi uderzeniami grzbietów o brzeg wynosi 2 s. W jakiej odległości od brzegu wzbudzono falę?

- 9. (IV.5) Źródło dźwięku o częstotliwości 500 Hz oddala się od obserwatora w stronę pionowej ściany, z prędkością 5 m/s. Oblicz częstotliwość dźwięku odbieranego przez obserwatora bezpośrednio ze źródła i dźwięku odbitego od ściany. Prędkość dźwięku w powietrzu wynosi 330 m/s.
- 10. (13.3) Typowym przykładem efektu Dopplera jest zmiana częstotliwości dźwięku klaksonu samochodu przejeżdżającego koło nas. Słyszymy, że klakson ma wyższy ton gdy samochód zbliża się do nas, a niższy gdy się oddala. Załóżmy, że podczas mijania nas przez samochód rejestrujemy obniżenie częstotliwości klaksonu o 15%. Na podstawie tej informacji sprawdź czy samochód nie przekroczył dozwolonej, poza obszarem zabudowanym, prędkości 90 km/h. Prędkość dźwięku przyjmij równą 340 m/s.

Ważne stałe fizyczne:

Prędkość światła $c = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$